

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati petih vrst do Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Avstrijski legitimizem kamen spodtike:

Nov razdor med Dunajem in Berlinom

Nemčija se odločno protivi obnovi monarhije v Avstriji, ker bi to prekrizalo vse račune Berlina — Za Nemčijo je postal avstrijski legitimizem zunanje politični problem

Berlin, 19. februarja. b. Ponovno dviganje glave avstrijskih legitimistov je posebno v zvezi s poslednjimi Schuschniggovimi izjavami o vprašanju restavracije in v zopetnem poudarku, da je morebitna restavracija Habsburžanov notranjepolitična zadeva Avstrije same, zbudilo veliko pozornost nemških političnih krogov zlasti onih, ki stojijo blizu vodstva narodno socialistične stranke. Iz teh krogov se o stališču tretjega rajha nasproti tem novim znakom življenja avstrijskega legitimizma doznajajo naslednje zanimive podrobnosti:

Narodni socializem stoji slej ko prej na stališču, da ni in ne more biti restavracija Habsburžanov samo notranja zadeva Avstrije, temveč zunanje politično vprašanje največjega pomena, ki bi ne moglo ostati brez vpliva na avstrijsko-nemški dogovor z dne 11. julija lanskega leta. Nacistična propaganda se prav v zadnjem času zelo trudi dokazati, da niso Habsburžani nikakoli »nemška« dinastija, temveč izrazito germanofobska dinastija znane »burbonske firme«. Berlin se razen tega za-

veda, da nikakor ni osamljen v odklanjanju Habsburžanov, saj so v nacističnih krogih trdno prepričani, da bi nemško stališče podprle tudi države Male antante in Jugoslavija še posebej. Vendar pa se istočasno zavedajo, da bi Nemčija ne mogla preprečiti povratka Habsburžanov, ako bi se zanj zaradi zaščite svojih posebnih interesov v srednji Evropi zavzela n. pr. Italija. V vsakem primeru pa bi povratak Habsburžanov predstavljal resno nevarnost za mir v Podunavju, in to v dveh smereh: bodisi glede na položaj tako zvanih »nasledstvenih držav«, bodisi glede na splošni evropski položaj. V Berlinu se povrh zanašajo tudi na angleško stališče v tem vprašanju, ker domnevajo, da ne kaže London nikake naklonjenosti do povratka Habsburžanov. Navsezadnje ni izključeno, da bi se v to zadevo ne vmešalo tudi Društvo narodov, ki bi take važne izpremembe v srednji Evropi ne moglo molče prezreti.

Nekateri voditelji narodnega socializma so nadalje prepričani, da bi povratak Habsburžanov močno ogrožal obstoj

tretjega rajha samega. Prav te dni so zapisale »Münchener Neueste Nachrichten«, da predstavlja avstrijski legitimizem direktno nevarnost za sedanjo državno zgradbo tretjega rajha in njeno prikrito miniranje na avstrijskih tleh. V dokaz te svoje trditve navaja monarhistični list pisanje dunajskega klerikalnega organa »Der christliche Ständestaat«.

Natančen opazovalec te kampanje proti avstrijskemu legitimizmu pa ne more prezreti, da je zavzela po Schuschniggovem govoru tako ostre oblike predvsem zaradi tega, ker je Pariz z velikimi simpatijami sprejel izjave avstrijskega kancelarja, v katerih vidi podrtitev želje, da ostane Avstrija še nadalje samostojna.

Stališče Italije

Rim, 19. februarja. b. V italijanskih odgovornih krogih izjavljajo v zvezi s polemiko, ki se je razvila po Schuschniggovem govoru glede restavracije Habsburžanov, da smatrajo v Rimu republikansko obliko

vladavine v Avstriji za zadostno jamstvo avstrijske samostojnosti. Vprašanje restavracije habsburške dinastije pa je po mnenju istih krogov zgolj notranje avstrijsko vprašanje. Po informacijah iz zanesljivega vira pa to še nikakor ne pomeni, da se Italija definitivno odmika od upoštevanja morebitne potrebe restavracije v bodočnosti, saj so se o tem problemu tudi v Rimu samem že vršili razgovori z avstrijskimi faktori. Sprito sedanjih dobrih odnosov med Italijo in Nemčijo pa v Rimu nikakor ne žele, da bi vprašanje morebitnega povratka Habsburžanov stvorilo nenaaden prepad med obema državama, ker je znano, da tretji rajh z vso odločnostjo odklanja za samo legitimistično gibanje v Avstriji. To nezaželeno mešanje problemov bi bilo še posebno usodno sedaj ko se nemški zunanji minister Neurath pripravlja na uraden obisk na Dunaju.

Za rezerviranost, ki jo glede restavracije habsburške monarhije kažejo v Rimu, je značilno tudi to, da so z nezadovoljstvom sprejeli na znanje Schuschniggovo odločitev, da že v marcu obišče Rim, ker bi ta obisk dal nekaterim samo nov povod za domnevo, da se želi Schuschnigg posvetovati z italijansko vlado tudi glede habsburškega vprašanja.

Zaključek

v Chamonixu

Odličen uspeh Smoleja

na 50 km

Chamonix, 19. februarja.

Zadnji dan v Chamonixu je prinesel našemu smučarskemu sportu uspeh, kakršnega niso pričakovali niti največji optimisti. Kakor doslej na vseh večjih mednarodnih prireditvah zadnjih let, se je Jugoslavija tudi tokrat izvrstno plasirala na 50 km. Ze lani, na olimpijadi v Garmisch-Partenkirchenu in leto prej na FIS tekmah, je bil Smolej v smučarskem maratonu na 50 km drugi najboljši Srednjeevropejec, v skupni klasifikaciji je pa zasedel 11. oziroma 10. mesto. Včeraj je pa Smolej prekosil samega sebe. Zopet je bil drugi najboljši Srednjeevropejec, v skupni oceni je pa zasedel nad vse častno 6. mesto. Smučski tek na 50 km na 1. svetovnem smučarskem prvenstvu v Chamonixu bo ostal častno zabeležen v zgodovini jugoslovenskega smučanja, nič manj pa tudi ime Smolej, ki se je izkazal vrednega naslednika Jožeta Janše.

Vreme je bilo tudi včerajšnji prireditvi naklonjeno. Prejšnjo noč je zapadlo 20 cm novega suhega snega, ki je omogočil prvovrstno smuko. Start je bil ob 8.30 pri temperaturi 2 pod ničlo. Proga je bila izpeljana v dveh velikih zankah po 22 km. Za tekmo samo ni bilo velikega zanimanja, mod običnostvom in tudi od tekmovalcev jih je mnogo izostalo. Od prijavljenih 45 je nastopilo le 23. Favoriti so bili Finci in Švedi.

V prvem krogu sta bila najboljša Finca Karppinen in Italijan Demetz, ki sta presmucala progo v 1 uri 45 minutah in sta imela pred ostalimi tekmovalci precejšen naskok. V drugi polovici proge so pa nekateri tekmovalci krepko pritiskali, med njimi zlasti Finca Niemi in Jalkanen ter naš Smolej, ki je prehitel celo vrsto tekmovalcev. Pri km 30 je vodil Demetz, vendar se mu je Niemi, ki je taktično izvrstno razdelil svoje moči, že nevarno približeval. Na zadnji kontroli pri km 39 je Niemi že dohitel Demetza in sta imela oba isti čas 2:47. Pri km 40 je Demetz začel popuščati in ga je prehitel tudi Krappinen, kmalu bi ga pa še tretji Finca Jalkanen, ki pa je na prvem delu proge preveč zaostal in ni mogel vse izgube na času nadoknaditi. Splošno presenečenje je izzval na drugi polovici proge Smolej. Plasiral se je na 6. mesto in je pustil za seboj vse Švede in razen Bergendahl tudi vse Norvežane ter seveda razen Demetza tudi vse zastopnike ostalih narodov.

Vrstni red je bil naslednji: 1. Niemi (Finska) 3:36:58, 2. Karppinen (Finska) 3:43:59, 3. Demetz (Italija) 3:46:39, 4. Jalkanen (Finska) 3:46:45, 5. Bergendahl (Norveška) 3:47:02, 6. Smolej (Jugoslavija) 3:48:28, 7. Heglund (Švedska). Zmagal Norvežan Ryeen je pri 30 km izstopil.

Zvečer je bila v Kazini zaključna svečanost z razglasitvijo rezultatov. Za svetovne pravke so bili proglašeni: v štafeti 4x10 km Norveška v postavi Ryeen, Fredriksen, Roenn, Bergendahl; v smuku: pri damah Christl Cranz (Nemčija), pri moških Emilé Allais (Francija); v specialnih skokih: Birger Ruud (Norveška); v slalomu: pri damah Christl Cranz (Nemčija), pri moških Emilé Allais (Francija); v alpski kombinaciji: pri damah Christl Cranz, pri moških Emilé Allais; v norveški kombinaciji: Roenn (Norveška); na 18 km: Bergendahl (Norveška); na 50 km: Niemi (Finska). Po končanih svečanostih se je predsednik FIS major Oestgaard zahvalil Franciji za vzorno izvedbo svetovnega prvenstva.

Jugoslavija je tudi pri zeleni mizi dobila zadostneje. Upravni odbor FIS je namreč upošteval pritožbo JJSS glede postopanja FIS proti Plancici s tem, da je razveljavil svojo okrožnico, s katero je odredil sankcije proti Plancici. Tudi predlog JJSS glede uvedbe smučskih poletov kot novo sportno disciplino je FIS vzel na znanje in je določil posebno komisijo, ki bo še letos posetila Plancico in proučila smučske polete ter nato ves elaborat predložila prihodnjemu kongresu FIS v Helsinkih 1. 1938. Do tedaj pa ni nobene ovire za prirejanje tekem v smučskih poletih.

FIS je tudi določil države, kjer se bodo vršile prihodnje tekme za svetovno prvenstvo. Za 1. 1938 je bil določena Češkoslovaška, za leto 1939 pa Švedska.

Italijansko posojilo Avstriji?

Pariz, 18. febr. o. Kakor poročajo tujakinske listi, bo v kratkem odpotoval v Rim avstrijski finančni minister Neumeister, da bi pregledal Italijo za prevzem polovice notranjega posojila, ki ga namerava razpisati avstrijska vlada.

Borzna poročila.

Ovrih, 19. februarja. Beograd 20.—, Pariz 20.406, London 21.000, New York 438.375, Bruselj 78.000, Milán 20.20, Amsterdam 239.70, Berlin 120.00, Dusseldorf 230—18.00, Praga 1000, Varšava 60—, Zimbruhi 200.

Italija in Balkan

Francoske informacije o preorientaciji Italije v pogledu Balkana

Pariz, 19. februarja. b. Posebni rimski poročevalci pariškega oficijoznega »Tempsa« takole označuje novo italijansko politiko na Balkanu: Mussolini je prvič ponudil roko sprave Jugoslaviji v Milanu jeseni 1934 in to svojo gesto ponovil 1. novembra 1936. Zdi se sedaj, da se Italija hoče odrediti vsaki politiki direktnega vpliva na Balkanu. Njeno sedanje zadržanje zbujajo celo videz, da v polni meri odobrava geslo: »Balkan Balkancem!« Pri tem izhaja s stališča, da bo svoj vpliv na balkanske države lažje razširila na ta način, da se izogne vsakemu direktnemu vmešavanju

nju v balkanske zadeve in medsebojne rivalnosti. Zaradi tega odobrava jugoslovensko-bolgarsko zблиžanje in vsako konstruktivno akcijo Balkanske zveze ter izjavlja, da morajo balkanske države in narodi sami urediti vse medsebojne spore in tako v sebi najti moči in sredstva za določitev medsebojnih pozicij. Skratka, tako zaključuje rimski dopisnik »Tempsa«, Italija se želi zaenkrat izogniti vsakemu direktnemu vmešavanju v balkanske zadeve in se ne želi odločiti za nobeno izmed obstoječih diplomatskih in političnih struj v tem področju.

Sklepi atenske konference

Službeni komuniké o atenski konferenci Balkanske zveze

Atene, 18. febr. AA. Popoldne so v zunanjem ministertvu objavili naslednje poročilo o atenskem zasedanju stalnega sveta Balkanske zveze:

Stalni svet Balkanske zveze je imel svoje peto redno zasedanje v Atenah od 15. do 18. februarja t. l. pod predsedstvom dr. Stojadinovića, predsednika jugoslovenske vlade in zunanjega ministra ter sedanjega predsednika stalnega sveta Balkanske zveze.

Posvetovanje stalnega sveta so potekla v ozračju, obelodanem z najprišnejšim prijateljstvom in so omogočila, da se vnovič ugotovi popolna enotnost stališč nosilcev zunanje politike štirih držav in solidarnost, ki družijo balkanske zaveznike.

Ko je vsestransko proučil splošni evropski položaj in vprašanja, ki zanimajo posamezne države Balkanske zveze, se je svet sporazumel, da potrdi svojo voljo, da se ima delovanje Balkanske zveze razvijati z namenom, da pripomore k ohranitvi miru. Vsako prizadevanje v tej smeri bo uživalo popolno podporo Balkanske zveze.

Zvesta privrženka Društva narodov je Balkanska zveza odločena aktivno sodelovati pri delu v Ženevi, da bo v sedanjih težavnih razmerah Društvo narodov moglo izvršiti svoje visoko poslanstvo.

V okviru mednarodnega delovanja v korist miru cení svet Balkanske zveze posebno nedavni sporazum med Veliko Britanijo in Italijo, ker pomeni važen činitelj za ohranitev miru in stabilnosti na Sredozemskem morju.

Stalni svet je z zadovoljstvom sprejel na znanje sklenitev pakta prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo, podpisan v Beogradu 24. januarja t. l. Ugotovil je, ta pakat ustreza cilju Balkanske zveze, namreč ohraniti in utrditi miru na Balkanu. Zato misli, da pomembni bolgarsko-jugoslovenski pakt dragocen prispevek k obnovi prijateljskega

sodelovanja med vsemi balkanskimi narodi.

Stalni svet je sprejel na znanje sklepe gospodarskega sveta, sklenjene na Bledu 15. julija 1936, in odobril ukrepe za njihovo izvedbo.

Ceneče pravo vrednost dela, ki ga tisk prispeva k sodelovanju Balkanske zveze, je stalni svet z zadovoljstvom ugotovil prisrčnost, ki je odlikovala zasedanje tiskovne konference držav Balkanske zveze.

Prihodnji sestanek stalnega sveta Balkanske zveze bo septembra v Ženevi ob zasedanju redne skupščine Društva narodov.

Ofenziva generala Franca ustavljena

Položaj je za vladne čete ugodnejši

Bilbao, 19. februarja. AA. Havas: Radijska postaja v Bilbao je objavila sredi ob 22. uri, da je ofenziva republikanskih čet na odseku pri Jarami ob Madridu zelo velikega pomena. Včeraj je več republikanskih letal preletelo uporniške vrste in iz majhne višine obsulo njihove vrste z ognjem iz strojne Nato so veliki bombniki z lovskimi letali razgnali koncentracijo upornikov na nekaterih točkah na tej fronti. Takoj nato je prešlo v borbo topništvo, ki je bombardiralo več ur. Nato so republikanske čete prešle v napad in prodirale celo dopoldne. Sovražnik je v

hudi borbi odbil tri napade, toda borba se je nadaljevala celo popoldne in je položaj ugodnejši za vladne čete.

Madrid, 19. februarja. AA. Havas: V teku včerajšnjih popoldanskih letalskih bitk so bila sestreljena štiri vladna letala. General Miaja je izjavil novinarjem: Naše čete so morale vzdržati silen napad upornikov, ki so dobili ojačenja. Vendar pa je ofenziva upornikov ustavljena. V teku včerajšnjega dne je bilo sestreljenih sedem uporniških letal. Bitka okoli Morinoze se nadaljuje v našo korist.

Spremembe v francoski vladi?

Finančni minister bo najbrž odstopil

Pariz, 19. februarja. o. Oficijelna Agencija Havas sicer demantira vesti o nameravani rekonstrukciji vlade in razširjenju vladne večine, ne zanika pa, da se vrše o tem pogajanja med političnimi skupinami, ki prihajajo v poštev za razširjenje vladne koalicije. Zadnje glasovanje v parlamentu je dokazalo, da sta zbrala Daladier in Delbos več glasov kakor pa vlada sama. Splošno prevladuje mnenje, da bo moral finančni minister Auriol prej ali slej odstopiti. Finančno ministertvo bo najbrž dobil kak radikalni socialist.

»Populaire« beleži tozadevne vesti iz parlamentnih in borznih krogov, trdi pa, da gre le za kampanjo proti vladi. Kljub temu nadaljujeta Chautemps in Daladier svojo akcijo in sta imela včeraj in danes celo vrsto sestankov. V radikalnih krogih izrečno poudarjajo, da ta akcija ni napredna proti ljudski fronti ali proti Blumu, marveč, da želi samo uvrstiti režim, da bi mogel uspešneje izvesti svoj program. Vsekakor se zdi, da je radikalnim socialistom predvsem za to, da si zagotove v vladi močnejši vpliv.

Trbovlje, 18. februarja. Snoči je za vedno zaljubil svoje trudne oči šolski ravnatelj v p. in bivši dolgoletni župan Trboveljske občine g. Gustav Vodušek. Pokojni je bil markantna osebnost, mož, ki je v našem javnem življenju skozi desetletja igral vodilno vlogo tako v gospodarsko političnem kakor v narodno kulturnem pogledu.

Pokojni se je rodil 17. julija 1889 v Vitanju pri Celju. Gimnazijo je obiskoval v Celju, učiteljske pa v Mariboru. Po končanih

študijah je služboval najprej v Teheranu, nato pa je bil imenovan, star komaj 23 let za nadučitelja na šoli v Gubokom pri Brezicah, odkoder je bil čez nekaj let premeščen v Hrašnik, od tam pa v Trbovlje, kjer se je pričela njegova prava kariera. Po prihodu v Trbovlje je bil najprej upravitelj šole na Vohdah, nato pa je bil imenovan za ravnatelja deške in dekliške šole v Trbovljah-trgu, hkrati pa ga je šolska oblast v obdobju njegovih velikih strokovnih sposobnosti imenovala za šolskega odbornika za področje sedanjih okrajev Laško, Sevnica in Brežice. V dobi njegovega plodnega delovanja kot šolski nadzornik je bilo na gornjem teritoriju zgrajenih nič manj kot 46 ljudskih šol, kar pač dovolj jasno prikazuje njegovo veliko prizadevanje in odličen vpliv na merodajnih mestih za napredek ljudske prosvete. Kot okrajni šolski nadzornik se je pokojnik v tistih časih, ko se je naš narod prebujal in dramil iz stoletne letargije, na merodajnih mestih, zlasti pa pri deželni vladi v Grazu z vso odločnostjo zavzemal za uvedbo slovenskega pouka na šolah podrejenega mu teritorija, kjer se je takrat izključno nemško poučevalo. S tem si je pokojnik sicer nakopal sovraštvo avstrijskih vlenemskih krogov, toda šolska oblast je njegovo vztrajno zahtevo in pametne nasvete vendarle upoštevala ter uvedla na teh šolah slovenski pouk, še več, za njegove odlične strokovne in organizatorske sposobnosti ga je vlada kmalu nato imenovala celo cesarskim svetovalcem.

Svoje odlične sposobnosti pa je pokojnik prinesel tudi v našo mlado državo. Koj po preobratu se je z vso vnetostjo lotil dela za uspešen razvoj našega narodnega šolstva. Poleg šolstva pa je posvetoval pokojnik vso pozornost tudi gospodarskim problemom. Zlasti se je mnogo bavil z zadrugištvom, saj je bil sam ustanovitelj zadrugišne elektrarne v Trbovljah in soustanovitelj zadrugišne posojilnice v Trbovljah. Ko je dal leta 1924 šolstvu slovo in stopil v pokoj, se je še bolj posvetil zadrugištvu in občinskemu gospodarstvu. Zlasti potem, ko je bil imenovan gerentom trboveljske občine. Leta 1928 so ga trboveljski volilci z veliko večino izvolili za župana, na katerem mestu je plodnostno deloval do maja 1934, ko je prostovoljno odstopil sprito bolehnosti in vedno težavnjše dela na tem važnem položaju. Z zadovoljstvom je s svojimi bavljenimi sodelavci v občinskem svetu tri nazaj na veliko izvršeno delo, na novo meščansko šolo, na novo alavnicno in hladilnico, na novi tržni prostor in na še nebroj drugih koristnih gospodarskih in socialnih naprav, ki so bile javljene v dobi najtežje gospodarske krize. Pokojnik je znal vsakogar, ki se je k njemu zatekel v vsakdanjih krkih in nadlogah potolažiti in pomiriti, če mu že ni mogel pomagati. Bil je odličen poznavalec lokalnih razmer in z njemu prirojenim diplomatičnim taktom je znal spretno doseči znosno politično osrčevanje v dolini. Radi tega je imel pri obsesteh velik vpliv in le redke so bile intervencije, bodisi osebne, socialne ali gospodarske narave, da bi ne dosegel zaželenega uspeha. Za svoje delovanje na narodno kulturnem, zlasti pa gospodarsko političnem polju je bil pokojnik odlikovan z visokimi kraljevskimi odlikami in sicer redom Belega Orla, Jugoslov. krone in sv. Save.

Pokojnika, ki je mnogo stori za gospodarstvi, socialni in kulturni napredek Trbovelj, ohranimo Trboveljčan v častnem spominu. Težko privzdečim pa naša občina odličja.

Matineja Z. K. D.

Krasen pevski film
pod devizo:
MLADOST
PRIPADA
SVET!

Zvoki mladost

JOSEPH SCHMIDT

Danes ob 14.15 v Elitnem kinu Matice

Matinejske cene Din 3.50 in 5.50

DNEVNE VESTI

Konferenca industrijalcev iz vse države. Centrala industrijskih korporacij v Beogradu je sklicala na 24. in 25. t. m. konferenco industrijalcev, katere dnevni red obsega za vsa naša industrija važna vprašanja. Obravnavalo se bo vprašanje trgovske in industrijske politike (tudi dimarja izvozne premije, kontrola uvoza in izvoza itd.), državnega intervencionizma (uredba o odkupu bombaža, svile, volne itd., državne dobave v inozemstvu) revizije obrtnega in drugih zakonov, oskrbi zakonov o elektrifikaciji, rudarskega zakona, zakona o pooblaščenih inženjerih, združnega zakona o trgovskega zakona, uredbe o standardizaciji mila, predlog dopolnitve zakona o zaščiti industrijske svojine, predlog zakona o minimalnih medzidih itd., vprašanje družbenega davka in dohodnine, skupnega in luksuznega davka (revizija uredbe o popisu predmetov) pristojbin in trošarin (državna trošarina na električno energijo, na alkoholne pijače in pivo in o cementu itd.) vprašanje samoupravnih finančnih in vprašanje industrijskih kreditov. Govorilo se bo tudi o potrebi reorganizacije državnega sveta in o delitvi trgovske in industrijske zbornice. Centrala industrijskih korporacij je povabila na konferenco tudi predsednika vlade, resorne ministre in načelnike gospodarskih resorov. Zvezo industrijalcev za Slovenijo bodo zastopali: gg. A. Krejčič, A. Praprotnik in dr. Adolf Golia, udeleželi se pa konferenci tudi več slovenskih industrijalcev.

Tenorist Rijavec gostuje v ljubljanski operi v sredo 24. t. m. v »Pisnu maskaradi«.
— R. bi. trg je zadnje čase nekoliko živahniji zaradi ofitnega posla. Danes je bil tudi precej dobro založen. Gospodinjse so posegale tudi po dražjih vrstah morskih rib. Največ morskih rib pokupijo gostinčarji. Če so v splošnem nespremenjene že del časa. Danes so prodajali med morske ribe predvsem: linje in palamido po 26 Din, osličke in eiple po 28, salpe po 22, bobce po 20, sardelice po 16 Din kg. Zelo redka na našem trgu je pasara, ki je podobna morske mu listu in ki so je danes imeli napredaj nekaj kg po 30 Din. Ze delj časa ni bilo na trgu soma, ki so ga prodajali danes po 40 Din. Cene drugih rečnih rib so nespremenjene. Danes je bilo precej živih posrvi po 40 Din kg.

CARSKI SEL

MIHAILO STROGOV

Danes ob 20. uri in naslednje dni

KINOMOSTE

—lj Telefonski naročniki se pritožujejo. Prejeli smo: Približno pred osmimi meseci sem zaprosil za instalacijo telefona in sem ga proti koncu lanskega leta res dobil. Moje telefonske številke pa niso niti ve, če mi je sam telefonično ne sporočim. Ko sem se te dni zglasil na poštini upravi in vprašal, če je letos išel telefonski inženir v Ljubljano, so mi odgovorili, da ga za tekoče leto ne bo. Pošto upravo prosimo, da bi v dnevniki objavila imena novih telefonskih naročnikov vsaj vsak mesec.
—lj »Carki sel« v kinu Moste. Znameniti film »Carki sel« bo tekkel od danes do vstetega ponedeljka v kinu Moste. Film nam kaže razburljive pustolovščine iz življenja bivšega ruskega carskega dvora in spada med najboljše dela filmske umetnosti te vrste. Vloga carskega sla Mihajla Strogova igra Adolf Wohlbrück. Film je izdelan po romanu Julesa Vernea. Film »Carki sel« je svojčas v Ljubljani vzbudil veliko pozornost in gotovo jo bo vzbudil tudi zdaj, saj ga mnogi še niso videli.
—lj Docent dr. Ivan Matko, šef internega oddelka splošne bolnice v Ljubljani bo predaval pod okriljem Prirodoslovnega društva o pomenu vitaminov za človeški organizem. Obširno opozarjamo na izredno zanimivost tega predavanja, saj so vitamini življenjskega pomena za uspevanje zdravega organizma. Vsaka mati in vsaka gospodinja mora biti o tem važnem poglavju človeške prehrane temeljito poučena, kajti pomanjkanje teh snovi kakor tudi nepravilna sestava hrane moreta imeti težke posledice za človeški organizem, ki jih ni mogoče zlepa popraviti. Vprašanje vitaminov pa ne sme zanimati samo ženski svet, marveč tudi moškega, saj vitamini bistveno prispevajo k normalnemu funkcioniranju raznih žlez, ki so zanj velikega pomena. Predavanje bo v torek 23. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 20. uri. Vstopnina 4 in 2 Din.

—lj Klavirski koncert češkega virtuza Rude Firkušnega se vrši drevi ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Svetovnoznani umetnik nam bo zaigral naslednja dela klavirske literature: Bach: Tokata in Fuga v c-molu, Chopin: Sonata v h-molu op. 58. Po praktkem odmoru se izvaja Prokofjeva Tokata, Sukova Uspavanka, Dubovskaja Puerta del Vinto, Stravinskova Elada ter Liszta Pozabljen valček in Mefistov valček Ruda Firkušnega je sicer mlad umetnik, a uživa že danes velik svetovni ugled in sloves. Njegovi koncerti spadajo med najpomembnejše umetniške dogodke vsakega mesta kjerkoli nastopa. Obvezno da je predprodaja v knjigarni Glasbene Matice in da so na razpolago solisti še vsake vrste. Prav posebno opozorjamo našo mladino na ta koncert: klavirski študij se na balkonu dvorane. Do 18. ure je predprodaja v knjigarni Glasbene Matice, od pol 20. pa v veži filharmoničnega posojila. Začetek točno ob 20. uri in poslušajte tudi za točen prihod.

—lj Glas s periferije. Hudo preskušnje smo zopet prestali večeraj ko nam je južni snež pometil ceste. Meščani, ki živite vredi mesta, si ne morete niti misliti kako silno vpliva slabo vreme na pr met v mestnem obrobju. V srelišču ste samo ti in tam brez telefona dojem s ne periferiji ob takšnih priklakah utapljanju v bregi, ne da bi kdo za to vedel. Večerja so bile mnoge ceste povsem preplavljene. Vendar se veselimo, da snež prav tako hitro kopni, kakor nas je zaspaval, da se bomo tam prej izkopali iz blata. Da pa ne bomo nikomur krivični, je treba zapisati, da sta bila pred dnevi: posuta hodnika na Celovški cesti in hodnik na Cesti na Rožnik.

—lj Pedagoško društvo v Ljubljani sklicuje za danes 19. t. m. ob 20. v rislinski državne učiteljske na Reševski cesti št. 3 sestanek članov in prijateljev. Na dnevnem redu je razgovor o psiholoških in pedagoških temeljih šolske preobnove iskreno vabljeni!

—lj Zakonci stavkajo je naslov nove veležabavne kmečke veselice. Glavna uloga je v rokah Julija Vizjaka, ki siovi pri premieri: svoi stoti naseop. Rožna Metka Bučarjeva. Sodelujejo še: Gorjupova, Kmetova, Grgurevičeva, Moser, Bučarjeva in še vrsta novih igralcev. Predstavi bosta v soboto 20 in v nedeljo 21. t. m. ob 20.15 uri. Dnevna blagajna bo poslovala od sobote dalje od 10. — 12 in od 15 — 17 ure.

—lj Nesrečniki I. del v kinu Union se predvaja danes neprekinjeno zadnjikrat. —lj Društvo prijateljev Slov gorbo bo imelo redni letni občni zbor v četrtek 25. t. m. ob 20. v posebnih sobi »Emonec« v kleti. Dnevni red običajen.
—lj Lovci! Danes ob 20. uri družabni večer s predavanjem v restavraciji »Slone«.

—lj Tatovom pride vse prav. Večera ponoči je tat obiskal mehanico delavnice Jožipa Krmelja v 2g. Siskin in odnesel predelje in zadnje kolo, dalje dve dinamni svečki, več oroja in dve torbici, v skupni vrednosti 1200 Din. Vpekojenemu majorju Vitju C. je tat odpejal 800 Din vrednega psa, nenakega ovčarja starega 11 mesecev. V stanovanju Alberta Rok v Gregorčičevi ulici 7 je prišel te dni nek brezposelnec, ki je hitro izrazil priliko ter ukradel z mize 900 Din vredno zlato zapestnico z rubini na Trati pri št. Vidu pa je nekdo obiskal hlapca Antona Tratnika, uslužbenega v Ziberdovi gostilni ter mu ukradel kompletno obleko plašč, par škornjev ter nekaj perila, v skupni vrednosti nad 1000 Din.

—lj Niso bili izbirni. V sredo ponoči so obiskali shrambo posestnika Antona Cerina v Štepanju vasi kačni in izbirni: ponočnjaki, iz shrambe so odnesli 6 kosov svinjskega mesa in 76 suhih klobas. Ko so se najeli, so stopili v sosedni prostor, kjer so ukradli delavcu Antonu Debevcu črno suknjo in vojaško knjižico, iz veže pa namočeno perilo. Skupna škoda znaša okrog 3.000 Din.

—lj Pogrešana služkinja. Od neke stranke v Slomski ulici 7 je pred dnevi izginila služkinja Marjeta Hribar, doma iz Trnjave pri Krašnji. Ker se Hribarjeva ni zglasila ne pri sorodnikih in ne pri znancah, je verjetno, da se ji je pripetila nesreča. Dekle je rdečega obraza, svetlih las in je nosila temno moder plašč, svetlo modro obleko z enako čepico ter črne nizke čevlje.

—lj Tatvina hranilnih knjižic. Nedavno se je spazil v stanovanje neke stranke v mestu izredno držen in spreten vlomilec, ki se je polastil petih hranilnih knjižic. Prva knjižica, na ime Jošip Čuden Mestne hranilnice ima št. 7.967. Vloga se glasi na 30.000 Din. Druga knjižica istega zavoda z vlogo 10.000 Din ima št. 8.001 in se glasi na ime Čuden Drago. Tretja knjižica se glasi na ime Dušan Čuden in všina vloge ni znana. Četrta knjižica Kmetске posojilnice se glasi na ime Olga Šavnik z vlogo 30.000 Din in peta knjižica Poštne hranilnice z vlogo Din 5000 na ime Čuden Josip. Tat bo seveda skušal spraviti knjižice v denar, zato svarimo pred nakupom.

Iz Celja

—c Poučno predavanje za trgovce in trgovske namestence. Trgovsko društvo v Celju bo priredilo v obliki diskusijskega večera v četrtek 25. t. m. ob 20.30 v veliki dvorani Obrtnega doma predavanje o »Prodajni umetnosti in praksi« s predavanjem skiptičnih slik. Predaval bo strokovnjak g. Stane Megušar iz Ljubljane.

—c Mladinci-rekutji ki želijo, da bodo čimprej pozvani na odsluženje obveznega roka pri vojakih, da bi se mogli okoristiti z določili št. 47. zakona o ustroju vojske in mornarice, naj vložijo zadevne prošnje čimprej po pristopih občnih Prošnje, poslone neposredno vojaški oblasti, se ne bodo upoštevale.

—c Pravilniki za pobiranje občnih davščin. Na uradni deski mestnega poglavarstva so nabiti pravilniki za pobiranje kanalske naklade od strank, ki so opreščene zgradbine, pravilnik o pobiranju užitnine na meso in mesne izdelke, izpremembe in dopolnitve pravilnika o pobiranju občinske uvoznine ter izpremembi pravilnika o pobiranju občinske davšnine na vozila.

—c Nesreča ne počiva. V torek popoldne je neki tovorni avtomobil na cesti v Petrovčah pritisnil 84-letno delavčovo ženo iz Celja ob brzojavni drog ter ji zmečkal desni kazalec, sredinec in prstanec. Pred dnevi si je 68-letna vdova po sreskem tajniku g. Katarina Roševa v Celju pri padcu na ulici zlomila levo roko v zapestju. V torek je padel 42-letni orožnikski narednik Roman Dežulec iz Laškega v gozdu na Slivnem in si prav tako zlomil levo roko v zapestju. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnici.

—c Umrla je v četrtek na Cesti na grad štev. 47 v starosti 70 let trgovka s pohištvom in posetnica g. Marja Baumgartnerjeva. V Gaberju pa je umrla v sredo 47-letna dinarierja žena Marja Pleševska iz Kostela pri Humu ob Sotli, v četrtek pa 53-letna brezposelna delavka Marja Mihelina iz Stranice pri Konjicah.

—c Sreski odbor društva Rdečega križa v Celju je imel v četrtek zvečer v sejni dvorani na magistratu redni občni zbor. Na katerem je bil z malimi izpremembi levoljen dosedajni odbor s predsednikom g. dr. Jurjem Hrašovcem na čelu.

PRI BRANJEVI

— Ali so ta jeca sveži?
— Saj imajo že jutrišnji datum. Kaj hočete še več?

Mati in hči umorjeni

Podrobnosti groznega umora v čurilih pri Metliki

Metlika, 18. februarja.
Kot naj je minilo na svečanice leto dni od groznega umora starega siromaka Jakoba Pecarja, ko se je danes dopoldne kot blisk razširila po mestu grozna vest, da sta bila davi ubiti v čurilih pri Metliki dve starki Lončarjevi. Okoli 9. ure dopoldne je prihitela na orožniško stanico v Metliko posestnica Govednikova in izpovedala, da so ravno kar našli njuni sosed Lončarjevi pobiti v hiši. Orožniki so s komandirjem g. Zdobcem takoj odšli na kraj zločina.

Danes okoli 8. ure zjutraj je nesla posestnica Govednikova svojima sosedoma kruh, ki ga je spekla za njiju. Trkala je na vrata, vendar ni mogla nikogar priklcati. Ko je pogledala skozi okno, je videla, da je po hiši vse razmetano in v velik ameriški kotveč odpet. Odšla je domov, vendar ji ni dalo miru in čez kakih četrt ure je zopet potrkala na vrata. Zadrženo je tudi ugotovila, da so tedaj bila vsa okna zagrnjena. Ko je zopet po vratih lupala, je zaslišala, da so se odprla zadnja vrata in takoj nato je zagledala nekoga moškega, ki je na vso moč bežal od hiše. Glavo si je zakrival s suknjem in tokel proti gozdu Borhi. oddaljenem dobrega pol kilometra od vasi. Na njene klice je prišel njen mož posestnik Govednik Janez in se spustil za beguncem, ki pa je pred njim dosegel gozdič in izgubil v njem. Ker Govednik še ni vedel za grozen zločin in ker daleč na okrog ni opazil žive duše, je opustil nadaljnje zasledovanje.

Med tem se je pri hiši zbralo več ljudi in ko so odprla zadnja vrata, skozi katera je zbežal neznanec, so zagledali stra-

sen prizor. V mlaki krvi je ležala na tleh mlajša stanovalka Vrančar Marija. Obvestili so takoj orožnike. Ko so ti prišli, so našli v sobi še drugo staro, umorjeno na postelji, zakrito z nametanimi blazinami, stene pa okropljene s krvjo. Takoj je bila odpeljana patrulja za poglavljen zločinem, komandir stanice pa je obvestil o groznem umoru sosedne stanice in nadrejene oblasti.

Lončarjevi so do lani stanovali v sosednih Rosalnicah na št. 14. a poleti jim je pogorela hiša in družina se je razšla. Zet z ženo se je naselil v Črnomlju, njegova tašča Vrančar Marija, stara 60 let, pa se je v svojo materjo 83letno Kočevar Baro naselila v kočiji v čurilih št. 16. Vrančar Marija je bila pred leti v Ameriki ter sodelovala, da je imela, in kakor se je tudi sama včasih izrazila, nekaj denarja v svojem ameriškanskem kovčegu. Morilec se je najbrž polakomnil domnevnih dolarjev in v zgodnjih jutranjih urah vdrl v hišo ter starki pobil s sekuro. Mladša je bila namreč že oblečena v kuhinji in je zadobila strašen udarec v zatilnik, najbrž za ostrino sekire. Presekana je hrbenica in mozeg, pa tudi na temenu ima zasekano lobanjo. Starejša leži v postelji pod kupom okrvavljenih blazin. Strašoten udarec, najbrž z usesom sekire, ji je od zadaj zdrobil in popolnoma deformiral lobanjo. Natančnejšo ugotovitev umora in poškodb bo ugotovila sodna komisija.

Kdo je grozni morilec se sprašujejo ljudje in ugibajo vse mogoče. Preiskava gre v več smeri in trdno upamo, da bodo naši orožniki kaj kmalu prijeli zločinca.

Iz Maribora

— Nedelja v gledališču. Ob 15. uri ponovno mednarodno opereto »Visokost pleš«. Zvečer uprizore Nušičeve »Dre«. Pri popoldanski predstavi veljajo znižane cene.

— Razstava slovenske fotografije v Mariboru. Na zadnjem občnem zboru Fotokluba so predvsem razpravljali o velikopotezni razstavi slovenske fotografije pod geslom »Pomen slovenske fotografije v svetu«. Ta zanimiva in za naš tujski promet zelo važna razstava bo prirejena v okviru letošnje Mariborskega tedna. Mariborski Fotoklub bo razstavil samo one fotografije, ki so bile v inozemstvu prikazane.

— Pregled motornih vozil. Mariborska policija razglasa, da se bo vršil redni pregled motornih vozil v mestu in občin mariborskih okoliščin od 22. do 24. februarja ob 16. ure dalje na dvorani avto-busnega podjetja v Pivovarski ulici.

— Sali v Mariboru. Te dni se je pričel v Mariboru splošni šahovski turnir, kiga prireja Mariborski šahovski klub. Na turnirju sodelujejo najboljši šahisti in je to priprava za turnir, ki naj določi prvega kraljevske igre v Mariboru.

— Tudi vliom v Zadržno zvezo pojasnjen. Te dni je tukajšnja policija razjasnila kar dva velika vlioma, ki sta razburili vso javnost, to je vliom v Zadržno gospodarsko banko in Zadržno zvezo v Mariboru. O prvem vliomu smo poročali že v večerajšnji številki. Nedavno so aretirali štiri iz neke zelo ugledne mariborske rodbine, ki je bil osumjen vlioma v Zadržno zvezo, kjer je odnesel ročno blagajno s 4.500 Din. Aretiraneec je dejanje priznal in se nahaja sedaj v zaporih mariborskega okrožnega sodišča. S temi odkritji je naša policija pojasnila dva drzna vlioma, za kar ji gre vse priznanje.

— »506 dinarjev ali življenje deteta«. Tako se je glasilo pismo, ki ga je te dni prejela trgovčeva žena Emilija Fogar iz Krizevec pri Ljutomeru. V pismu grozil neznanec, da bo ubil njenega otroka, če ne bo izročila mladeniču, ki se bo zglasil v njenem stanovanju: 500 Din. Nekaj dni nato se je res javil neki 17letni mladenič in zahteval denar. K sreči se je takrat s potovanja vrnil trgovec, ki je neznanca prijel in ga odvedel na žandarmerijo, kjer je priznal, da je sam napisal grozljivo pismo.

— Zimske krasote. Zaprta gora Peheja z divnimi zimskimi čertami so vam naščeto do slobo in priklči izleta z luksuznim in kurjenim avtomobilom »Pulchac« v Ribnici na Pohorju. Odhodi iz Maribora v soboto 20. t. m. ob 14.30 sprad ob 14. »Orele«, povratek v Maribor v nedeljo 21. t. m. ob cca 20.

uri. Prijave sprejema najkasneje do petka 19. t. m. popoldne »Pulchac«, Maribor. Alek sandrova cesta 35, telefon 21-22.

— Razvoj lesne industrije. Lesna trgovina »Trgopis« iz Petrovgrada je vzela v Dra vogradu v najem velike zemljiške prostora, kjer bo ustalovljena polnopravna lesna tvrdke. V to svrhu je prispelo že več uradnikov. S tem se bo naša lesna industrija gotovo zelo povečala in bodo naši zaposlitev mnogi brezposelnici.

— Seno nima nobene cene. Mariborski okoliški kmetje se pritožujejo, da že dolgo niso tako ceno prodajali seno kot letos. Tako so kupci na zadnjem sejmu v Mariboru kupovali seno in otavo že po 30 do 35 Din metniški skot. Pravijo, da je temu kriv premajhen konzum s strani vojaške uprave in tuji prekupčevalci.

— Kaj je z mariborsko tržnico? Poročali smo že, da so na občnih zbora mariborske JAV »Klenci, da bo mestna občina zgradila novo tržnico. To vprašanje so reševali tudi tukajšnji gospodarski krog in razmišljali o raznih predlogih, kje naj se zgradi tržnica. V enem so si bili vsi edini, namreč, da Vojaški trg za to ni primeren. Večinska politična stranka pa je baš ta preostor kratkoma izbrala za mariborsko tržnico. Po našem mnenju imajo v tako važnem vprašanju besedo pač tudi naši gospodarski krogi in prav bi bilo, da skliče mestna občina anketo, na kateri se naj to vprašanje podrobno obravnava.

— 455 kg težka svinja. Posestnica Elizabeta Trampuš iz Bresternice pri Mariboru je zredila svinjo, ki je glede teže edina menada v celji Sloveniji. Te dni so jo zaklali in je tehtala nč manj kot 455 kilogramov. Zredila svoja je imela 218 kilogramov slanine, i. ač lep primer naše umne svadereje.

Iz Trbovelj

— Nesreča pri delu. V sredo popoldne si je pri delu v lesnem skladišču zlomil nogo delavec Planšček Gregor. Spravil je hlo de na kup, pa mu je spodrsnilo, pri čemer je tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Zdravi se v tukajšnji bolnici.

— Gripa tudi pri nas precej razširja. Križi se je pridružila zdaj še ta mučna bolezen, katere vzrok je največ slabo vreme in premla zima. Toliko bolnih v dolini ne pomnim, saj bo že skoro prostora zmanjkalo v bolnici. Mnogo bolnikov je pa kar v domači ostri, zlasti zatečniki, ki pa on, ki se porušijo že bolj in so bili iz bolnice odslavljeni.

— Lovsko predavanje. Na občnem zboru Zdravstvene lovskega društva, ki bo v nedeljo 21. t. m. ob 9. uri dopoldne pri Fortcu v Taborjuh, bo predaval g. dr. Joža Herlort o ravnanju z usreljeno divjačino.

MALI OGLASI

Beseda 50 para davek Din 3.—, oeseda 1 Din davek 3 Din prekliči

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znaniko — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM RAZNO

Beseda 50 par davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

SUHA DRVA KOKS

IZ TRBOVELJSKI BREZ PRAHU NUDI L. POGACNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 20-39

KUPIM STANOVANJA

Beseda 50 par davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

KUPIM MALO SOBICO

Disel tovorni avto 2—Kopala, malo rabljen. Simon Weiss, Som bor. 521

NAPODNA

TISKARNA

LJUBLJANA

KMARJEVA 3

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN

PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Stavbna dela, ki se nam obetajo

Glasovi o zidanju večjih poslopij v središču mesta so preveč optimistični

Ljubljana, 19. februarja. Stavbna delavnost, ki je v primeru s prejšnjimi leti precej oživela, ni le enoletni pojav, čeprav lanska stavbna sezona še ne pomeni temeljitega izboljšanja. Dovolj znakov je, da lahko pričakujemo tudi letošnje stavbno sezono živahnejšo. Kljub podražitvi gradiva in čeprav na denarnem trgu še ne vladajo normalne razmere, bo letošnja sezona zasedenosti stavbni deli. Obetajo se nam tudi nekatera večja stavbna dela v Ljubljani, vendar še ni zanesljivo ali se bodo začela že letos.

ALI JE V LJUBLJANI ŽE DOVOLJ STANOVANJ?

Glede vprašanja, ali je Ljubljana že saturirana s stanovanji, so nazirana zelo različna. Najemniki trde, da hišni lastniki s izvestnim namenom naglašajo, da je v Ljubljani že dovolj stanovanj ter da je nesmiselno zidati še stanovanjske hiše. Zato se najemniki sklicujejo, da so stanovanjske hiše vedno predraga v primeru z dohodki uradnikov in srednjih stanov sploh, da o potrebi cenah, zdravim stanovanjem za revne ljudi sploh ne govorimo. Sklicujejo se tudi na to, da bi ne bili niti zanesljiv znak, da je stanovanj že preveč, čeprav bi bilo mnogo starih stanovanj praznih. Stanovanja v neštetihi starih hišah so namreč nehišeni, nimajo primerne svetlobe in ne dovolj prostornine, niso dovolj zračna in navadno so tudi vlažna. V resnici so pa po vojni, ko je bilo od leta do leta več novih stanovanjskih hiš, mnogi hišni lastniki preuredili stara stanovanja. Samo po sebi se razume, da niso preurejena še mnoga stanovanja in da nekaterih sploh ni mogoče izboljšati.

KAJ PRAVI STATISTIKA

Če hočemo torej odgovoriti na to vprašanje objektivno, se ne smemo ozirati le na mnenje stanovanjskih najemnikov in hišnih lastnikov, temveč bi bilo treba vprašati strokovnjake za strokovno presojo. Žal naši strokovnjaki nimajo pri rokah popolne statistike. Vedo sicer koliko stanovanj je v Ljubljani in koliko bi jih bilo treba vsako leto sezidati novih, toda ali je že kdo ugotovil, koliko je še v Ljubljani neprimernih stanovanj, ki bi jih sploh ne smeli šteti med normalna, stalna stanovanja, temveč kvečjemu med začasna? Pri nas menda nihče ne računa, da postane vsako leto 1% stanovanj nerabnih, kar je prejšnja leta znašalo okrog 90 do 100 stanovanj na leto. Teoretično je bilo dognano, da bi bilo treba v Ljubljani vsako leto 188 novih stanovanj, ko se niso bile inkorporirane okolice občine. Zdaj se je to razmerje seveda nekoliko spremenilo. V letih 1890 do 1910 je Ljubljana pridobila povprečno po 140 stanovanj. Niti za eno hišo in niti za eno stanovanje se pa mesto ni obogatilo l. 1917 in 1918. Od l. 1906 do 1934, ko je znašala pred vojno povprečna potreba 110 hiš na leto in po vojni 188 stanovanj, je Ljubljana pridobila skupno 4.659 stanovanj. Po vojni se je število novih in adaptiranih stanovanj povečalo od l. 1934 na 3.798. Strokovnjaki so trdili, da so bile l. 1934 že normalne stanovanjske razmere, da je bila stanovanjska kriza

premagana. Število ponudb se je skoraj povsem izenačilo s povpraševanjem, vsaj teoretično, dočim najemniki trde, da je stvar v praksi drugačna, namreč, da je še vedno velik naval na primerna nova stanovanja, ki niso predraga. V resnici opazimo, da so stanovanja v mnogih novih hišah oddana celo, preden je hiša pod streho. Po številu je bilo namreč že nekaj let dovolj stanovanj, ni pa še dovolj primernih stanovanj. Mnoga ljubljanska stanovanja so zelo primitivna. Žal nimamo statistike, ki bi nam lahko pokazala, da večina hiš nima kopalnice. Toda to bi se ne bila največja nesreča. Pomisliti je treba, da mnoga stanovanja v starih hišah nimajo niti stranišč s tekočo vodo, precej stanovanj pa celo brez stranišč. To se pravi, da več stanovanj uporablja skupno stranišče. Mnogo je tudi stanovanj, ki nimajo vodovoda. Razmere so se poslabšale v tem pogledu zlasti po inkorporaciji, ko moramo prištevati med mestna stanovanja tudi periferijska.

LANI 481 NOVIH STANOVANJ

L. 1935 se je število stanovanj v Ljubljani povečalo za 219, lani pa je Ljubljana pridobila celo 481 stanovanj in 140 novih hišah. Vprašanje je, kako je sestavljena statistika za lani, ali je računana tudi za periferija, ki predlaskimi še ni spadala pod mestno občino, ali ne. Kljub temu pa lahko sprevidimo, da je bila lanska stavbna sezona precej živahna ter da je število novih stanovanj skoraj doseglo višino leta 1931, ko je bilo 487 novih stanovanj.

NOVE STAVBE, KI SE NAM OBETAJO

Tudi letos bodo zasebniki še precej zidali stanovanjske hiše. Že delj časa se pa pripravljajo tudi nekateri na zidanje večjih poslopij, ki bi ne imele zgolj stanovanjskega značaja. Tako se bo morda premaknilo z mrtve točke vprašanje zidave celotnega tako zvanega Dukičevega bloka ob Tyrševi cesti, kjer so zdaj parcele v rokah več lastnikov. Samo po sebi se pa razume, da ne bo še tako kmalu zazidan ves blok že letos, čeprav bi zadeva še tako zadovoljivo dozorela. Glasovi o zidanju nekaterih poslopij v središču so mnogo preveč optimistični. Tako n. pr. še vedno ni padla odločitev o zidanju novega hotela »Slon«. Če bi bila pogajanja ugodno rešena med lastnikom in gradbenim uradom, bi najbrž že letos začeli zidati. Preveč bom batičine so bile tudi govorice o zidanju Batinega nebotičnika na vogalu Aleksandrove ceste in Selenbove ulice. Vprašanje je še, če bo podjetje investiralo denar za zidanje velikega poslopja v Ljubljani. Vendar lahko računamo, da bo najbrž prej ali slej prišlo do zidanja te ali one večje stavbe, ki smo jo omenili. Med nje je treba tudi prišteti Mayerjevo hišo na Marijinem trgu. Med večja poslopja, ki jih bodo začeli letos zidati v Ljubljani, pa ne moremo prištevati nove bolnice. Med poslopja javnega značaja, ki jih bo Ljubljana dobila prej ali slej, spada tudi Tehnični dom. V bližnji bodočnosti bo najbrž zidala tudi poštna hišnica stanovanjsko hišo za svoje uradništvo, čeprav še nima parcele za njo.

Občni zbor Touring kluba

Ta za naš tujski promet zelo važna organizacija lepo napreduje

Ljubljana, 19. februarja. V mali dvorani hotela Metropol je bil v torek zvečer občni zbor Jugoslovanskega Touring kluba. Organizacija je velike važnosti za naš tujski promet in za čim ugodnejše potovanje ne samo po ožji domovini marveč po vsej državi. Zbor je otvoril ob lepem udeležbi predsednik g. inž. Ivo Bartl, ki je ugodno pozdravil podpredsednika centrale, direktorja dr. Zizka in druge goste. V toplih besedah se je spomnil nedavno umrlega vzornega člana kluba, trgovca, gostilničarja ter poselnika Alojzija Spindlerja iz Trebnjega, katerega spomin so navzoči počastili z vzklikom »Slava!«. Predsednik je obširno poročal o delu med letom, spominjajoč se tudi začetnih težav, ob ustanovitvi kluba pred dvema letoma. Iz pripravljenega odbora 10 članov je nastala sedaj že velika družina Touring kluba, ki šteje danes nad 400 članov a se sproti kar nekaj težav, ki jih zanimanje za pristop v organizacijo. Posebno pozornost je odbor posvečal med letom stanju naših cest ter povsod skušal odpraviti nedostatke. Enako je seve klub skrbel za do-

tok turistov iz tujih, zlasti pa sosednih držav ter jim skušal povsod iti na roko. G. predsednik je v svojem govoru posebej poudaril potrebo po turističnem diranju, ki naj se čim prej uvede v naš državi, ker je sprito enakih ukrepov v tujini nevarnost da bo tujski promet v naši državi v bodoče močno nazadoval.

Tajniško poročilo za preteklo poslovno leto je podal g. Janez Jerman, takojv začetku je naglasil, da je dosegel klub tudi v preteklem letu lepe uspehe. Število članov se je dvignilo poselno v vrstah biciklistov. Lani je bilo izdanih 135 kolesarskih triptikov, več motociklističnih ter 47 mednarodnih dokumentov za avtomobiliste. V poletju je klub predlil dvodnevni izlet na Grossglockner, ki se ga je udeležilo 29 članov. Povsod so bili lepo sprejeti, posebej pa od sekcije avstrijskega Touring kluba v Beljaku, ki je priredila izlet svojega članstva v Ljubljano ob času jesenskega velesajma, s skoro 100 člani. Letos 11. julija je klub povabil v Beljak o prireditvi mestnih svečanosti. Člani kluba so se udeleževali raznih sportnih prireditev

ob koncu sezone pa je sledil enodnevni izlet na Bloke.

Lani si je klub mnogo prizadeval, da bi dosegel pocenitev bencina in se je posrešlo dobiti za štane popust 30 par pri litru in sicer na črpalke Standard Vacuum Oil Company ter na vseh črpalkah tvrdke Pipan & Co. Zai pa je bil ta popust 11. januarja preklican z motivacijo da je cena bencina spet zvišana zaradi povišanja azijskega, a so izgleli, da bo popust spet dovoljen če se razmere spremenijo. Te dni se je pa bencin znova podražil. Naša država bi morala enkrat za vselej napraviti konec izkoreninjanja našega trga po močnih inozemskih družbah, a tudi sama bi morala znižati prevozne stroške, ako ji je na tem, da se bo pri nas razvil avtomobilizem. Lani smo uvozili le 1228 osebnih in 427 tovornih avtomobilov, kar je za obiludenost in obseznost naše države vsakor premalo. Kar se tiče cestnih del, ta le počasi napredujejo in vsi težko pričakujemo, kdaj se prične graditi mednarodna avtomobilska cesta Ljubljana—Suhak.

Blagajniško poročilo g. Frana Khama ugotavlja, da je imel klub med letom prometa 102.000 Din. Za nadzorni odbor je poročal g. Ivo Marinko in predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta. Sledile so volitve nove uprave ter so bili izvoljeni: ing. Ivan Bartl, Rudolf Zaloker, Slavko Pintar, Janez Jerman, Franc Borštnar, Franc Kham Ivo Lukič, dr. Josip Fakin, Lojze Cirman, Pavel Fabiani, Josip Hafner, Evgen Lovšin, Hieronim Demšar, Anton Skrajnar, Albin Smerkolj, Jan Čepin, dr. Ludvik Lajovic in ing. Ciril Pogrešnik kot zastopnik Kajak kluba v nadzorstvo dr. Radolfa Maru, Ivo Marinka, Aleksander Friedrich, Franc Holzhacker. S tem sta bila določena tudi delegata za centralo, in sicer Slavko Pintar ter Evgen Lovšin.

Pri slučajnostih je bil določen program dela za letošnje sezono ter se je razvila tudi živahna debata o nameravanih izletih po naši državi in inozemstvu.

Abesinski cesar

v izgnanstvu

Haile Selassie živi zdaj zelo skromno v angleškem mestu Bath

Mož nizke postave in temne polti stoji na vogalu neke ulice v mestu Bath pod odprtim dežnikom, da je zavarovan pred dežjem. Čaka na tramvaj, ki naj ga odpelje domov. To je abesinski cesar, Lev iz Judeje, ki je sedel nekoč v Addis Abebi v senci zlatordečega ceremonijelnega dežnika svojih prednikov. Sedanjí naslov Njegovga cesarskega Velikanstva abesinskega se glasi skromno Fairfield, Neubridge-hill Bath.

Poročevalec velikega angleškega lista je bil sprejet v domu abesinskega cesarja, zgrajenem nalašč zanj in njegovo rodno v času, ko je izgubil na bojišču zadnjo bitko in ko se je moral zateči v izgnanstvo. To je družinska hiša s 14 prostori in od drugih hiš mesta Bath se skoraj ne razlikuje. Okrog nje je zgrajen visok zid. Hiša stoji med stari dvorjema na položnem pobočju grča. Goste sprejemajo v eni izmed dveh večjih sob, zvezanih med seboj s premičnimi vrati. Abesinski sluga sprejema goste s spoštljivim poklonom in če morajo na gospodarja nekaj časa čakati, jim ponudi whiskey ali kaj drugega, da se osveže.

Večina pohištva je v francoskem slogu, skoraj vse je pozlačeno in bogato okrašeno. To je glavno imetje bivšega cesarja. Pri oknu stoji lepa pisalna miza iz 18. stoletja, cesarčina last. Skozi to okno se vidi na prostran vrt. Fairfield ima mnogo služinčadi. Vrtarji so angleški, domača služinčad pa abesinska. Cesar ima tudi osebno tajništvo, ki mu pomaga v mali, trgovsko opremljeni pisarni v pritličju. Ima tudi več komornikov. V Bathu pravijo, da ti temnopolti tujci niso bili preveč popularni, ko so prišli v mesto. Naj konservativnejše angleško mesto je rabilo precej časa, da se jim je privadilo. Zdaj je pa čisto drugače. Cesarja in člane njegove domačije smatrajo za bathske meščane.

Cesar živi v svojem izgnanstvu zelo skromno. Njegovo »pravilčno bogastvo« je mnogo manjše, nego se je prvotno govorilo. Haile Selassie vstane vsako jutro ob sedmih. Po skromnem zajtrku se izprebaja nekaj časa po vrtu v svojem dolgem črnem plašču. Med izprehodom se pogo-

varja z rasom Kasom, največjim abesinskim bojevnikom, ki živi v Fairfieldu kot cesarjev stalni spremljevalec. Potem sede

cesar k delu, telefonira uradno z abesinskim poslanstvom v Londonu in dela na svoji knjigi, zgodovini svojega življenja in abesinske vojne. Knjiga bo v kratkem končana. Popoldneve preživlja navadno s cesarico in otroki do trenutka, ko se vrne njegov 12letni sin, vojvoda Hararski v rodbinski krog iz Christophera, šole na drugem koncu Batha.

Zvečer je cesar navadno doma, le tu pa tam odide s cesarico na izprehod v okolico. Včasih sprejmeta cesar in cesarica povabilo tega ali onega bathskega meščana na tuho večerjo. Sama se navadno le malo zabavata. Če hočeta cesar ali cesarica v Bathu kaj kupiti, se odpeljeta v mesto v svoji kočiji. Cesarja samega pa pogosto vidijo, kako čaka na tramvaj na koncu ulice, kjer stoji Fairfield.

Tragedija ruskega emigranta

V ponedeljek se je odigrala v Bubenču na češkoslovaškem pretresljiva tragedija ruskega emigranta Pavla Lomšakova, bivšega advokata, starega 78 let. Njegova hči Irena je hotela popoldne obiskati očeta, pa se na njevo trkanje ni odzval. Zato je odšla k svoemu stricu, kjer je našla svojega brata Borisa in mu povedala, da je pri očetu zaman tkala. Boris je takoj odšel na očetovo stanovanje. Očetova roba je bila zaklenjena in na njegovo trkanje ga je oče prosil, naj gre takoj po zdravnik, češ, da je postal njegovemu sinu Alekseju, Borsovu in Ireninemu bratu, nenkrat slabo. Boris je res odšel po zdravnika, a se je pa vrnil, je našel pred hišo že veliko množico občinstva, sredi radovednežev je pa ležal njegov oče z okrvavljeno glavo.

Ljudje so Borisa povedali, da je skočil njegov oče v samomorilni namen iz drugega nadstropja in se težko ranil. Boris je hitel v očetovo stanovanje, kjer je našel svojega brata Alekseja krvavečega iz ran na glavi. Bil je še živ, toda med prevozom v bolnišnico je izdihnil. Zdravnik je ugotovil, da je bil zastrupljen s ciankalijem. V stanovanju so našli očetovo pismo, ki v njem pravi, da je dal svojemu sinu ciankalija in sicer zato, ker ni mogel več gledati njegovega trpljenja. Sin je bil duševno in telesno slab. Obenem ga je udaril po glavi s steklenico, da bi pospešil njegovo smrt. Težko ranjenega očeta so prepeljali v bolnišnico in če mu bodo rešili življenje, se bo moral seveda zagovarjati pred sodiščem.

Faraoni bodo znova pokopani

Ali je svetovna kriza, nevarnost nove vojne in dolga vrsta drugih nesreč posledica tega, da so Evropejci motili mir faraonov, onečastili njihove grobnice in prodili v piramide? To je vprašanje, ki si ga zastavljajo praznoverni ljudje po vsem svetu in mnogi temu verjamejo. Če bi bilo to res, bi se pa lahko veselili, da bo v kratkem na svetu zopet red in mir. Egiptska vlada hoče namreč dati znova pokopati faraone, čijih mumije so bile zidnja leta odkopane.

Mumij je okrog 12 in razstavljene so bile v nekakšnem muzeju v Kairu, pozneje pa spravljene v mavzolej, ki ga je v ta namen dala na razpolago egiptska vlada. Mavzolej prvotno ni bil določen za mumije, temveč za egiptskega narodnega junaka Zaglula pašo, ki je umrl pred devetimi leti. Lani so njegove zemске ostanke odkopali in prenesli v mavzolej, mumije so pa spravili nazaj v muzej, kjer pa niso dostopne javnosti. Od takrat se v Egiptu neprestano govori o tem, kaj storiti z njimi. V postev prihaja najbolj predlog, da bi zgradili za nje poseben mavzolej, bodisi v Gize ali pa v Helopolisu. Najbrž bo mavzolej v Gize, ker je tam zrak bolj suh in se dajo mumije bolj ohraniti. Mumije bodo spravljene v mavzolej prav tako, kakor v piramidah in oko živga človeka jih ne bo smelo več videti.

Prof. Franjo Sič: Knjigovodstvo

Ljubljana, 19. februarja. »Slovenski Narod« je o strokovni založbi poročal že v začetku septembra, ko je začela izdajati res potrebne strokovne knjige in je kot svoje prvo edicijo izdala prof. Fr. Siča »Knjigovodstvo«, I. del. Nedavno je prvi knjigi sledila še druga, v kratkih presledkih pa bosta izšla še III in IV. del Sičevega »Knjigovodstva« tako, da bomo kmalu imeli popolno izdajo tega zanimivega dela.

Sičovo »Knjigovodstvo« je namenjeno predvsem samoukom, ki se žele seznaniti s knjigovodstvom in imajo resen namen istega spoznati od najnižje do najvišje stopnje. Knjiga pa je seveda namenjena tudi strokovnjakom praktikom, ker obravnava bilance delniških, javnih in komanditnih družb, zadržg z omejeno in neomejeno zavezo ter različnih drugih prihodnih, poleg tega nas pa uvaja tudi v organizacijo in transmissije ter prehode iz ene družbe v drugo. Poleg tega avtor zelo podrobno pojasnjuje temelje bančnega, industrijskega, tovarniškega, spedijskega in komisijskega knjigovodstva tako, da je ta administrativna panoga res vsestransko obdelana.

Sičovo »Knjigovodstvo« je namenjeno tudi trgovcem in organizatorjem, ker prikazuje moderne ameriške oblike, moderne kartotečne in najmodernejše kopirne (prepisne) sisteme knjigovodstva, poleg tega pa tudi razne kontrolne naprave, salne kontrole s praktičnega in teoretičnega stališča. Avtor je naposled dodal tudi lastne teze in hipoteze salne in sistemske teorije ter obdelal knjigovodstvo iz svojega doslej še neobjavljenega vidika.

Kot prihodno knjigo je napovedal »Poslovni spisi v srbohrvaščini«, ki bo vsebovala dopise v blagovnem prometu, reklamacije in preklice, menična in opominjalna pisma, komisije, informacije, okrožnice, priporočila pisma, oferte potnikov, dopisovanje z zavarovalnicami, ponudbe, prošnje, zgodovino podjetij, bank in drugih podobnih ustanov ter naposled izveček iz srbohrvaškega pravopisa in razlago strokovnih srbohrvaških izrazov. Poleg tega namerava kot izredno knjigo izdati tudi »Blagovnanstvo«, ki bo nevelomno vzbudilo dosti zanimanja, saj imamo baš Slovenci res malo dobrih in pojdnih, a vendar temeljito pisanih strokovnih knjig.

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Po teh vaših besedah bi res ne smela oklevati, — je odgovorila Lucie žarečji oči, — da se že nisem odločila sprejeti vašo ljubeznivo ponudbo. Opozoriti vas pa moram, da ne storim tega iz užaljenega samoljublja ali iz hrepenenja po izpremembi svojega dosedanjega življenja. Ne, premagali so me vaši osebni čarj, vaša dobrota. Da, to storim zovolj vas, ne pa zavolj sebe. Slutim, da bom občutila srečo tesnega zblizanja z vami in da se bom počutila pri vas kakor doma.

Mini so stopile solze v oči. Prijela je Lucio za roke in jo nežno objela. Tako sta se nekaj časa gledali in smejala.

Nežno Minino srce se je odprlo in začutila je resnično naslado. Nji, ki ji je bilo tako težko sovražit, se je zdelo mnogo lažje navezati tega ljubljenežnega otroka nase skoraj z materinskimi vezmi. Gledala je in ji božala bujne kodre z mehko belo roko.

Lahko bi imela hčerko v vaših letih, če bi mi bila usoda privoščila biti mati, — je dejala.

— Kako srečna bi bila, če bi jo bila mogla pestovati in bdeti nad njo vse življenje. V vaši osebi mi pošilja usoda nadomestilo in tolažbo. Če se vam zdi, da me boste mogli ljubiti, vam lahko jaz rečem, da vas že zdaj ljubim.

Tako sta stali roki v roki in se vsi srečni gledali. Ves Minin strah se je razblijl, njeno plemenito srce ni več čutilo ljubosumnosti. Svoje življenje bi bila dala za to, da bi v Lucino dušo nobena grda misel ne našla poti. Iz jasnega pogleda njenih modrih oči je brala njeno poštenost in krepost.

— Zelo sem srečna, — je vzkliknila z vso radostjo tega novo odkritega čuvstva. — Zdaj ste povsem moja.

Lucie se je zdrznila in ji pokazala na svojo črno obleko, rekoč: Se ne povsem zaenkrat že žalujem in živim v svojih težkih spominih. Vidite, da sem se povsem uklonila vaši volji in da sem pripravljena slediti vam skozi življenje. Vendar bi pa rada ostala še nekaj časa sama. To sem dolžna tisti, ki sem jo izgubila in ki me je tudi globoko ljubila. Zasluzila je, da jo objokujem. Ko bo konec mojega žalovanja, se vrnem k vam. Dotlej pa prosim, da me pustite sam. To bo moje slovo od samotarstva, v katerem sem živila doslej.

— Pa naj bo, — je dejala grofica, — vašo željo rada upoštevam, toda težko se ločim od vas. Tem večje bo pa moje veselje, ko se povrnete. Vstali sta. Grofica je spremljala Lucio, ki se je

baš pripravljala oditi, ko so se vrata odprla in na pragu sta se pojavila grof in baron Cravant. Armand je lahko prebdele, se naslehnil in segel Lucii v roko. Baron de Cravant je po dravil dami in stopil h grofici očividno radoveden, kdo je to lepo dekle. Mina se je obrnila k Lucii in ji predstavila barona, njemu pa Lucio.

Baron se je priklonil in že je slišal groficične besede: — Na svidenje in to pot za vedno! Lucie je pa odgovorila: Da, milostiva, na svidenje, bratrance!

Baron je zrl za njo in ko je izginila, se je obrnil h komtesi: — Gospodična Andrimontova, Armandova sestrična? Nikoli mi niste z besedico omenili da ima Armand sestrično.

— Res je, — je odgovorila grofica. — Saj je tudi midva nista poznala. Prispeja je iz ko'lonij. — Ah, tako! Potem takem vam pa čestitam k nji! Je namreč čudovito lepa.

— Kaj ne? — je pritrdila grofic.

VII. Bilo je ob desetih zjutraj, solnce je sijalo na jasnem nebu in sipalo žlahte žarke na morskobalo v Deauville. Pred vhodom ene teh krasnih vil sredi čarobnih vrtov je stala gosposka kočija in iskra konja sta nestrpno hrzala.

Kmalu se je pojavila na verandi grofica de Fontenay v širokem lepem kloburku s solničnikom v roki, z njo pa baronica Tresorier in lepa gospa

de Jessac. Za njimi so prihajali Armand, baron Tresorier, elegantni Firmont in Paul Cravant. Baron Tresorier in vsi gospodje razen igralca so bili v jahalnih oblekah. Grofica je bila odšla po stopnicah verande in se obrnila k enemu izmed služabnikov, rekoč:

— Asthone, poglejte, prosim, če je gospodična Andrimontova že pripravljena.

Služabnik je izročil uzdo konja enemu svojih tovarišev in baš se je pripravil stopiti na vrt, ko so se odprla v steni pod bršljinom skrita vrata in na pragu se je pojavila Lucie. Bila je v temnomodri jahalni obleki, na glavi je imela visok siv kloburk, v roki je držala jahalni bič z zlatim ročajem.

— Kaj sem se zakasnila? — je vprašala videč vso družbo zbrano pred vhomom. — Torej ste čakali samo še mene?

— Ne, niste se zakasnili, mi smo prišli prezgodaj, — je dejala grofica de Fontenay in ji podala roko.

Grofica in Lucie sta se objeli; potem se je Lucie pozdravila z vsemi in vzkliknila radostno: — Kako lepo jutro je danes in kako lep bo naš izprehod...

— Kaj, vi ne pojedete z nami? — je vprašala Firmonta, ki se je sukal okrog grofice.

— Ne, ne morem, — je odgovoril igralec. — Ne smem se utrujati. Drevi bom moral recitirati stih pri vojvodinji d' Argeles. Očlovek se mora ozirati na občinstvo. Jahanje bi mi škodovalo.